

ETAPA ŽELEZNÉ OPONY (1945-1989)

4. Země dvou tváří

V předešlých kapitolách jsme zmínili mimo jiné i dvě konkrétní asijské země, které Studená válka rozdělila na dvě poloviny, jedna zůstala pod vlivem Sovětského svazu a druhou podporovali Američané. Jednalo se samozřejmě o oblast Korey a Vietnamu, i když pravdou je, že tu druhou zemi Američané v polovině 70. let neslavně „prohráli“. Jenže my bychom takový podobný stát našli i přímo v Evropě, a to hned v těsném sousedství naší republiky. Vždyť se jednalo právě Německo, které bylo tak trochu donuceno podstoupit tvrdé rozdělení. Snad to byla určitá odplata za tu dlouholetou agresivní snahu provést násilné sjednocení Evropy pod germánskou rasu. A nebyl to přece pouze Hitler, který takovou vizi měl...

O budoucnosti této země, která postavila dvakrát po sobě svět do globálního vojenského konfliktu, se mluvílo na různých konferencích už za Druhé světové války. Připomeňme snad Postupimské jednání z léta roku 1945, kde se mocnosti dohodly, že se Německo rozdělí do čtyř okupačních zón a stejně tak i jeho hlavní město-Berlín. Tam byl počátek všeho! A zatímco se americké, francouzské a anglické pásmo Německa sloučilo roku 1948 v jeden celek, tzv. TRIZONII, sovětská část zůstala samozřejmě vně. Vždyť ruská politika měla se svou zónou úplně jiný plán. Byla začleněna do zemí Východního bloku a nastoupila cestu k rozsáhlému znárodnování a kolektivizaci. Prostě komunismus se všim všudy, ať žije „východní demokracie“, svoboda nade vše☺!

A k tomu samému došlo i v Berlíně. Jenže tohle město má jeden menší problém. Celé se totiž nachází v zóně sovětské. I když tedy můžeme mluvit i zde o „západní“ a „východní“ části, bude to už přece jen kapánek komplikovanější. Stalin totiž obratně využil toho, že Západní Berlín je de facto izolovaný od západního Německa a v červnu 1948 začal provádět jeho blokádu. Prakticky to vypadalo tak, že do něj zamezil přístup, samozřejmě včetně zásobování. Chtěl tak trochu dokázat, že bude přece jen lepší, když zůstane celý pod sovětskou zónou. Západní státy byly doslova šokovány a vypadalo to chvíli skoro na Třetí světovou válku. První skutečná hrozba střetu mezi SSSR a USA byla na světě. A to ještě tenkrát nikdo netušil, že se podobné situace zopakují v následujících čtyřiceti letech ještě na mnoha dalších místech.

Samozřejmě, že měly západní státy tenkrát možnost pokusit se blokádu násilně prolomit jakousi „invazí“, jenže z toho by byla pěkná mela. A svět si přece jen nemůže dovolit po třech letech zopakovat tak mohutný válečný konflikt. Rád by si ještě alespoň chvíli odpočinul. A tak Západ vymyslel taktiku „leteckého mostu“. Den co den přistávala zásobovací letadla na třech letištích v Západním Berlíně a dodávala potřebné suroviny pro tamější obyvatele. Po roce pak Stalin celou blokádu odvolal a západní svět se mohl pyšnit jakýmsi psychologickým vítězstvím. Čili tím, o čem po válce ve Vietnamu nemohla být ani řeč. Blokáda Západního Berlína tedy roku 1949 skončila a Německo se rozdělilo, teď i oficiálně, na dva samostatné státy (NDR a NSR).

Šest let ovšem uplynulo a my jsme tu měli německý konflikt č. 2. Američané se totiž se západními Němci díky Berlínské krizi hodně sblížili a také díky tomu vstoupilo NSR roku 1955 do NATO. Sovětský svaz ihned protestuje a poukazuje na to, že Němci jsou nebezpeční. Pravdou je, že ihned po válce, tedy už roku 1945, proběhl velký válečný tribunál v Norimberku s těmi nejhoršími německými válečnými zločinci, o kterém si v hodině ještě určitě povíme více, ale Sověti poukazovali na to, že by ani těm „zbylým“ Němcům nedávali tak velkorysé vojenské možnosti. Je to ovšem veliký paradox, protože Stalin prosadil toho samého roku začlenění „svého“ NDR do právě vznikající Varšavské smlouvy, která byla jakýmsi protipólem k již zmíněné Severoatlantické alianci (NATO). Šlo zde tedy spíše o jinou věc než o to, že by Sověti chtěli držet Němce vojensky zkrátka☺.

A pak uplynulo dalších šest let, přišel rok 1961 a s ním i známá stavba oné Berlínské zdi. Rusové se totiž velice neradi dívali na odliv svých kvalitně vzdělaných německých občanů do NSR. Vždyť od roku 1949 do roku 1961 emigrovalo z NDR přibližně 2,7 milionu lidí na západ. A to už je přece jen slušná cifřička, co říkáte?

Ano, mohutná Berlínská zeď na začátku šedesátých let slavnostně vyrostla, aby mohla týden před naší sametovou revolucí slavnostně padnout (tedy 9. 11. 1989) a každý si mohl odnést jednu cihličku do svého soukromého domácího muzea, vždyť jednou by mohla být slavnější než ta ze zlata, i když mnoho Němců na tu dlouhou „bipolární“ dobu raději vzpomínat nebude. Následujícího roku (1990) se pak Německo „znovusjednotilo“.

Možná vám v této kapitole chybí nějaká ta jména. Dobrá, pokud mám zmínit nějaké představitele za oblast Německa západního, pak bych chtěl připomenout určitě kancléře Konráda Adenauera, který stanul v čele vyhlášené NSR hned od roku 1949, a snad stojí i za zmínku jeho nástupce z roku 1963 Ludwig Erhard, který je spojován s cestou „německého ekonomického zázraku“, tedy prostorem pro svobodné podnikání a trh. Německo totiž po válce potřebovalo opravdu velkou vzpruhu. No a za východní Německo bych snad připomněl pověstného Ericha Honeckera, který od 70. let vede NDR k silnému přimknutí k SSSR. „Za Ericha Honeckera, to jste byly krotký...“, dodává dnes už trochu historická punková skupina Orlík, idol všech bomberů přelomu osmdesátých a devadesátých let☺.